

JAUNAIS ČEĻS

Agrofirmas „Sarkanais Oktobris“ laikrokssts

Cena 5 kap.

Solis preti Dziesmu svētkiem

Rēzeknes, Daugavpils, Krāslavas un citos rajonos mūsu novadā notikušas deju kolektīvu skates, izraudzīti pretendenti uz piedalīšanos gan Latgales Dziesmu un deju svētkos Daugavpili, gan republikas jubilejas, divdesmitajos Dziesmu un deju svētkos Rīgā. Savu māku aizvadītajā svētdienā Livānu kultūras namā rādīja arī tie Preiļu rajona kolektīvi, kuri vēlas ar savu līdzdalību koplināt abu svētku programmas. Sāds pasākums nav katru gadu, bet tikai pirms Dziesmu un deju svētkiem, tam kolektīvi gatavojas loti sīrsnigi un tie ir dejotāji svētki. Taču jāatzīst, ka skatītāji un līdzjutēji vēl nav pieraduši (vai pieradināti) redzēt un baudīt vienas no senākajām mākslām priekšnesumus, — vietas zālē tovakar pa lielākajai daļai bija tukšas.

Bet deju kolektīvi spēruši pirmo soli preti senādītajiem svētkiem. Piedalījās seši vidējās padaudzes un devīni jaunieši, kā arī Tautas deju kolektīvs «Silava». Par to un tā vadītāju, starp kuriem ir laudis ar pieredzi un vēl jauni, veiksmīgi un neveiksmīgi, sasniegumiem, par to, kuri vēl jāpiestrādā, rajona presē pastāstīs speciālisti. Bet mums ir gandarijums, kā šajā pasākuma piedalījās divi agrofirmas kolektīvi — siera rūpnicas vidējās, paudzes un kopsaimniecības «Sarkanais Oktobris» jaunieši. Savas grupas viņi ieguva labākos rezultātus. Jāsaka, arī citi kolektīvi nav no sliktajiem.

Vērtēts tika pēc 25 punktu sistēmas. Siera rūpnicas vidējās, paudzes kolektīvs ieguva 21,6 punktus. Tālākajās vietās sarindojas Livānu kultūras nams — 21,1, Livānu stikla fabrika — 20,5, rajona kultūras nams — 19,4. Rožupes ciema — 19, Rožkalnu ciema — 16,4 punkti (tas ieskaitīts kandidātos).

Starp jauniešu kolektīviem ir šādi rezultāti: Riebiņu ciems — 20,8, Rožupes ciems — 20, Jersikas ciems — 19,9. Rudzētu ciems — 19, Rušonas un Galēnu ciemi — 18,9, Preiļu 1. viļķusskola — 18,8, Rauniešu ciems — 18,5. Stabulnieku ciems — 16,4 (abi ieskaitīti kandidātos).

Tautas deju ansambla «Silava» sniegums tika vērtēts pēc stingrākiem kritērijiem, tā bagāžā izrādījās 19,7 punkti.

Otrs solis preti Dziesmu svētkiem Rīga būs kopmēģinājums maija pirmajā desmitdienā, trešais — Dziesmu un deju svētki Daugavpili 26. un 27. maija. Taču ceļš pavērts jau ar dienu, kad notika skate Livānos. Lielās izredzes ir arī kandidātiem.

Dejotāji un viņu vadītāji sanēma norādījumus, kas vēl izdārāms līdz svētkiem atlikušajai laikā — jāpakārto jautājumi par kostīmiem (melitenēm un sievietēm — brūncu gāruma līdz potītēm un vīriem — latgaliski mētelī ar attiecīgu piegriezumu), lai tie atbilstu ligānajām un melodiskajām latgaliešu dejam, skanīgajām dziesmām, kuru pavadijuma tiek izplīdītas dažas dejas («Kāzas Latgalē», «Meitēnu deja» un citas).

Tēvs un dēls

Lai veiktos lauku darbos, modri par to stāv mehānisko darbniču laudis, Vasilis Terentjevs ar tēvu, viņu vīdu, arī viņš patēti.

Grauds atnāks ar vārpu!

Augsnes gatavošana mūsu agrofirmas kopsaimniecībā sākta jau pagājušajā nedēļā, bet pirms pāris dienām izbrauca arī sējēji. Pirmie kā parasti tiek apseti lauki otrajā ražošanas iecirknī starp Kolhoza cie-

matu un rajona centru, kur paugurainēs smilšainās augsnēs nogatavojas agrāk. Te diezgan lielas platības aizņem ziemāji, kuri pēc pavasara lietiem nu izskatās koši zali un spēcīgi. Drīz tiem līdzās asinus iz-

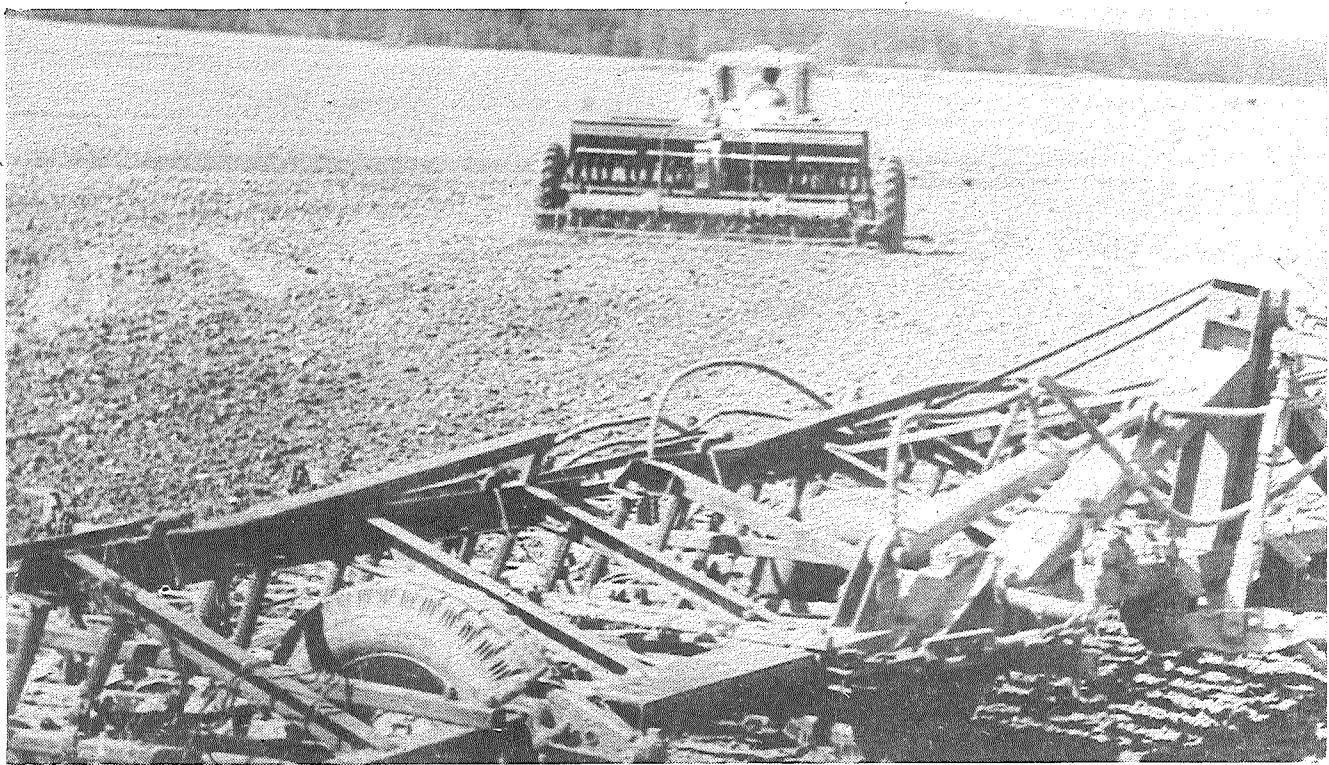
dzīs arī vašarāji.

Pavasara sējas darbi ir visu zemes kopēju un speciālistu, mehanizatoru un vadītāju rūpju lokā. Neaizmirstot par darbu kvalitāti, viņi kāpina tempus un cenesas paspēt līdzīgi mainī-

gajiem laika apstākliem, kas delde no augsnē mitrumu.

Visi vēlas, lai ikviens augsnē iestrādātais grauds rudenī atgrieztos daudz smagākā vārpā, no kādas bijis panemts pērn.

ATTĒLA: sejmašīna tirumā.

Atkārtotas vēlēšanas — 20. maijā

Šī mēneša sākumā mūsu laikrakstā bija publicēti Riebiņu un Pļeniņu ciema iedzīvotāju protesti sakārā ar rajona Tautas deputātu padomes otrs sejās lēmumu neatzīt depātātu pilnvaras no agrofirmas «Sarkanais Oktobris» ievēlētajiem rajona deputātiem — Romualdam Vladimīram Kavinskim un Leonīdam Fjodora d. Sorokinam. Tāpat bija publicēta arī 21. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļu vēstule republikas Augstākās Padomes Prezidijs — Anatolijs Gorbunovam, kā arī Riebiņu pagasta Tautas deputātu padomes otrs sejās lēmums ar pamatoitu lūgumu rajona padomei divu nedēļu laikā iesniegt tuvākus paskaidrojumus šajā lietā.

Diemžēl rajona padome neatrada par iespējamu aomierināt šo lūgumu ne tikai divu nedēļu, bet pat mēneša laikā. Un pagasta iedzīvotāji faktiski jau vēselus trīs mēnešus rajona padomes vēlēšanu sakaribā bārtētie no dažādām bau-mām. Kuru interpretējums atkarīgs no tā, kas tās izplata. Jācer, ka tāda neizdarība un nevērība pret stāvokļa normalizēšanas nolūkos izteiktu zemākstāvošas varas iestādes pieprasījumu, rajona padomei piemīt tikai attiecībā uz

nežēlastībā kritušajiem riebiniešiem. Jo citādi būtu jāizsecina loti nelāga prognoze par to, kādā stilā tiks organizēta mūsu rajona dzīve turpmākajos piecos gados.

Jā, tā nu ir iznācis, ka, lai gan Rīga ir krietiņi tālāk no Riebiņiem nekā Preiļi un republikas Augstākās Padomes Prezidijs — Romualdam Vladimīram Kavinskim un Leonīdam Fjodora d. Sorokinam. Tāpat bija publicēta arī 21. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisijas locekļu vēstule republikas Augstākās Padomes Prezidijs — Anatolijs Gorbunovam, kā arī Riebiņu pagasta Tautas deputātu padomes otrs sejās lēmums ar pamatoitu lūgumu rajona padomei divu nedēļu laikā iesniegt tuvākus paskaidrojumus šajā lietā.

Diemžēl rajona padome neatrada par iespējamu aomierināt šo lūgumu ne tikai divu nedēļu, bet pat mēneša laikā. Un pagasta iedzīvotāji faktiski jau vēselus trīs mēnešus rajona padomes vēlēšanu sakaribā bārtētie no dažādām bau-mām. Kuru interpretējums atkarīgs no tā, kas tās izplata. Jācer, ka tāda neizdarība un nevērība pret stāvokļa normalizēšanas nolūkos izteiktu zemākstāvošas varas iestādes pie-

prasījumu, rajona padomei piemīt tikai attiecībā uz

formālās nobalsošanas laikos — neviens par klūdām pat neuzskatītu. Taču tagad vēlēšanu procedūras organizēšanā visos sākumos jāpieturas pie likuma burā, lai alternatīvo, neievēlēto kandidātu atbalstītājiem nerastos ne mazākās saūbas par iecirkņa komisijas objektivitāti. Riebiņu vēlēšanu iecirkņa komisijai tas diemžēl ne vienmēr bija izdevies. Turklāt tā nebija ieprātojusies, ie-sniegt arī dokumentālus kontrargumentus, lai atspēkotu sūdzības izteiktās pretenzijas (kuras, taisnības labad jāteic, tai vēl joprojām nemaz nav darītas ziņāmas).

Tādējādi rajona padome bija tiesīga izlemt, kā vērtēt iecirkņa komisijas klūdas — kā maznozīmīgas, vai arī kā rupis vēlēšanu likuma pārkāpumus. Mēs zinām: ar balsu vairākumu tika atlīts otrs variants.

Rajona padomes lēmumu varētu vēl pārsūdzēt tātā, kādām kā arī kā vairākumu tika atlīts otrs variants. Rajona padomes lēmumu varētu vēl pārsūdzēt tātā, kādām kā arī kā vairākumu tika atlīts otrs variants.

Rajona padomes lēmumu varētu vēl pārsūdzēt tātā, kādām kā arī kā vairākumu tika atlīts otrs variants.

Rajona padomes lēmumu varētu vēl pārsūdzēt tātā, kādām kā arī kā vairākumu tika atlīts otrs variants.

Uz pagasta padomes deputātiem, kuru vēlēšanas arī vadīja tā pati iecirkņa komisija, rajona mandātu komisijas izteiktā neuzticībā neattiecas, jo pagasta

padomes deputātu vēlēšanām bija atsevišķi biletēni, savi vēlēšanu apgabali un līdz ar to arī citādi balsošanas rezultāti. Tā kā pagastu mandātu komisija visu pagasta deputātu pilnvaras atzinusi, tad viņi var justies pilnīgīgi savu vēlēšājū gribas pauðēji.

Bet rajona padomes deputātu ievēlēšanai no 45. Riebiņu un 46. Opūgu vēlēšanu apgabala jāriko atkārtotas vēlēšanas 20. maijā.

Tā sarunas dalībniekiem paskaidroja Augstākās Padomes Prezidijs — vecākais referents Visvaldis Zvejs. Viņš sacīja arī, ka gluži labi saprotot, tie riebinieši, kuri nodeva savas balss par R. Kavinski un L. Sorokinu, protams, tagad nevar justies gandarīti.

Tādējādi rajona padome bija tiesīga izlemt, kā vērtēt iecirkņa komisijas klūdas — kā maznozīmīgas, vai arī kā rupis vēlēšanu likuma pārkāpumus. Mēs zinām: ar balsu vairākumu tika atlīts otrs variants. Rajona padomes lēmumu varētu vēl pārsūdzēt tātā, kādām kā arī kā vairākumu tika atlīts otrs variants.

Rajona padomes lēmumu varētu vēl pārsūdzēt tātā, kādām kā arī kā vairākumu tika atlīts otrs variants.

Kā arī kā vairākumu tika atlīts otrs variants.

Skiet, ka tas ir vērā nemams padoms. Tikai ko par to teiks pirmajās vēlēšanās krietiņi sarūgtinātie un alzainotie vēlētāji un viņu deputāti?

katram tomēr ir loti patīkami, kad pret viņu izturēs pieklājīgi.

Sajā veikalā valda tīrība un kārtība.

Tātad var teikt, ka veikala vadītājs Nikolajs Harlamovs un Valentīna Ludāne apmeklētājus apkalpo tikai teicami. Paldies vienīm!

Rozalija MAJORE,
Preiļu iedzīvotāja

Patikami mirkļi veikalā

Nesen pirmoreiz gadījās iegriezies agrofirmas «Sarkanais Oktobris» veikalā, un tajā mani loti iepatīkās. Sei ir salīdzinoši daudz visai dažādu pārtikas produktu (kā veselajiem, tā slimības skartajiem). Pret apmeklētājiem te

izturas ar smalkiūtību un cienu.

Mani apkalpoja Valentīna Ludāne. Vina sagaidīja mani kā laipna, viesīmīga saimniece, kas no sirds priečājas par cieminiņu ierašanos.

Rūpīgi iesainojusi pirkumu pārdevēja patēri-

DELEGAȚI UZ PARTIJAS RAJONA KONFERENCI

No Komunistiskās partijas agrofirmas «Sarkanais Oktobris» pirmorganizācijas par delegātēm uz XXIII partijas Preili rajona konferenci izvirzīti:

1. Zoja Agafonova — partijas komitejas sekretāre.
2. Apolinārija Bazuļeva — kultūras namā apkopēja.
3. Anatolijs Beinarovičs — darba drošības tehnikas inženieris.
4. Tekla Djubina — galvenā grāmatvede.
5. Marija Dzene — siera rūpniecības vecākā meistare.
6. Alberts Eglītis — rūpniecības uzņēmumu vecākais ekonomists.
7. Vera Filimonova — siera rūpniecības partijas biroja sekretāre, attīšanas iekārtu priekšniece.
8. Vassiljs Filimonovs — III ražošanas iecirkņa (cietes rūpniecības) priekšnieks.
10. Anna Fjodorova — linu fabrikas partijas organizācijas sekretāre, ražošanas priekšniece.
11. Mihails Garšnieks — ceļniecības un montāžas pārvaldes palīgsaimniecības vadītājs.
12. Tatjana Gromova — arodkomitejas priekšsēdētāja.

DEPUTATU KANDIDĀTI RAJONA PADOMEI

Kopsaimniecības komunisti izvirzīja deputātu kandidātus rajona Tautas deputātu padomei atkarotām vēlēšanām:

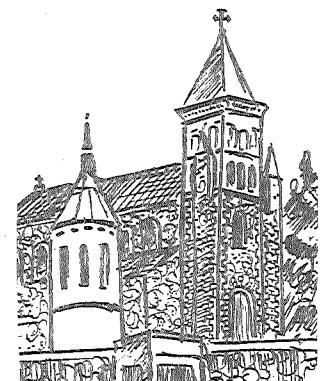
45. Riebiņu vēlēšanu apgabala — Romualdu Vladimira d. Kavinski.

Celtņa vadītājs Jānis Proms — labs speciālists.

PREILI DEKANATS

1676. gada PREILOS bija koka baznīcina, tās vietā 1772. gadā uzcēla jaunu, tāpat koka, atradās tagadējā baznīcas dārzā, kreisajā pusē šķērsām. Tā bija loti vienkārša ceļte, apšūta ar nekrāsotiem delemi. Tagadējo baznīcu cēla prāvests St. Zaba (no 1878. līdz 1881. gadam),

18. gadsimta otrajā pusē JASNUIZA uz kapētas

13. Zoja Guļbīnska — siera rūpniecības realizācijas nodalas priekšniece.
14. Ivans Gvozdevs — kolhoza BUB priekšnieks.
15. Igors Jelisejevs — autotransporta mehānikis.
16. Romualds Kavinskis — agrofirmas ģenerāldirektors.

17. Aleksandrs Malīsevs — galvenais enerģētikis.
18. Jānis Pastars — siera rūpniecības direktora vietnieks.

19. Valērijs Petrovs — ceļniecības un montāžas pārvaldes priekšnieks.
20. Andrejs Pozdnakovs — atslēdznieks sanitārtehnikis.

21. Anatolijs Sabanksijs — plānu un ekonomikas nodalas priekšnieks.
22. Pēteris Smukša — enerģētikis.

23. Viktors Solovjovs — siera rūpniecības direktors.
24. Grigorijjs Stepanovs — gāzes saimniecības vadītājs.
25. Leontīne Svalba — kolhoza partijas biroja sekretāre, galvenā grāmatveža vietniece.
26. Jānis Valters — šofeरs.

27. Marija Vanagele — Pieniņu feldšerpunkta vadītāja.
28. Jāzeps Vasilevskis — linu fabrikas direktors.
29. Jekaterina Žurova — pensionāre.

46. Opūgu vēlēšanu apgabala

- Leonīdu Fjodora d. Sorokinu.

Komunisti lūdza izvirzītajiem kandidātiem dot savu piekrišanu balotēties šajos vēlēšanu apgabalošos.

Latvijas labāko slaucēju klubā

— Esmu piedalījies vienos mūsu kluba pasākumos; taču šeit man patika vislabāk, — tā 23. marta pēcpusdienā, jau atvadoties un sakot paldies par laipno uzņēšanu, mūsu agrofirmas ġenerāldirektorā Romualdā Kavinskī un agrorūpniecības apvienības «Preili» galvenajai zootehnikei Helēnai Veikšānei atzinās divkārtējais Sociālistiskā Darba Varonies Martas Semules sešūkstošnieču kluba viceprezidents Māris Mugarevičs no Valmieras rajona Burtniekim.

Vairāk nekā 150 ciemiņu, visaugstāko pienu izslaukumu meistarū no sešā padsmīt republikas rajoniem, uzņemšanai patiesām bija ziedots loti daudz uzmanības, rūpības, darba un līdzekļu. Kopsaimniecība «Sarkanais Oktobris» ir vienīgā visos sešos Latgales rajonos, kur izslaučējas, kas ieguvušas 6000 un vairāk kilogramus pieviena no govs, tāpēc tai šajā

Tiesības piēdalīties republikas augstu izslaukumu kluba šī gada pasākumos bija ieguvušas vienpadsmīt mūsu kolhoza slaucējas kuras 1989. gadā izslaukušas ne mazāk kā 6000

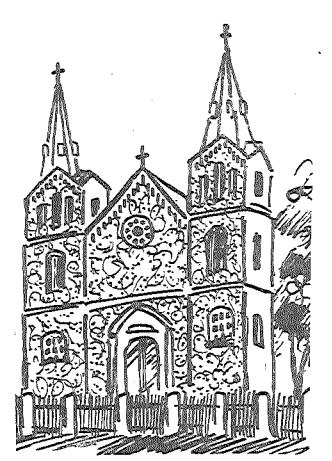

Katolu baznīcas Latgalē

1806. gada PIENINOS uzcēla nelielu koka baznīciņu — Preili filiāli, velutītu sv. Johima un sv. Annas godam, kura pastāv vēl ari šodien — nav nojauktā. 1933. gada 15. februāri arhibiskaps Springovičs nodibināja pastāvīgu draudzi, ar tās locekļu līdzekļiem prāvests J. Kiselevskis uzcēla jaunu mūra baznīcu, ko 1939. gada 22. oktobrī iesvētīja Viensmuīžas prāvests P. Bružs.

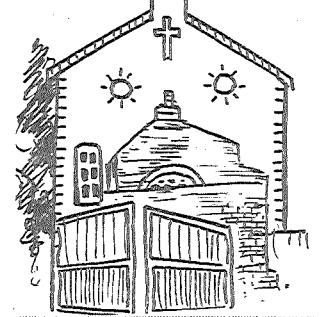
1948. gada 5. novembrī lielo altāri un ari visu baznīcu konsekēja biskaps K. Dulbinskis. Veltīta Jēzus Sirds un sv. Annas godam, ir ar vienu torni, celta no betonķieģeljiem, ar betona flīžu gridu un koka griesiem.

Pirmā baznīca VĀRKAVĀ bija no koka un atrādās uz Dubnas krasta ziemmelrietumos no mulžas. Otru koka baznīcu, kad šajā bija novecojusi, uzvēja 1799. gada netālu no bijušas plebānijas, bet 1882. gada prāvests A.

Cegis to nojaucā un pārveda uz Vanagu kapiem. Tagadējo mūra baznīcu prāvests A. Cegis Vārkavā uzbūvēja 1877. gadā, biskaps Fr. A. Simons to Vissvētākās Trisvienības godam konsekrēja 1896. gadā. 1922. gadā biskaps A. Springovičs konsekēja lielo altāri. Vārkavā no 1718. līdz 1803. gadam darbojās pastāvīga jezuītu misija (fixa) un saucās missio Livonica, tās jezuīti apkalpoja ari Livānu. Jezuītu annālēs Vārkava pieminēta 1706. gadā. Baznīcas platība — 450 kvadrātmetri.

Jaunais Celš

1990. gada 31. marta

(Sākums 2. lpp.)

kilogramus piena no govs. Tās bija Marija Lazareva (8083 kg — labākais rezultāts melnrābo govju grupā visā republikā). Anastasija Juganova (7823 kg), Antonina Loginova (7563 kg), Feklinīja Danilova (7331 kg), Helēna Černova (6565 kg), Zoja Tumašova (6307 kg), Antonina Stepankoča (6112 kg), Alvīne Mikulāne (6107 kg), Viļja Conka (6051 kg), kā arī šogad klubā uznemtās Tatjana Rublova (7079 kg) un Džuma Mamedova (6175 kg). Piedalījās devīnas. viņas bija tāpēc apmierinātas un gandarītas par pašķuma norisi.

Taču sāksim no sākuma. Katram, kas pie mūms ierādās, kā mazu viemīnas un uzmanības zīmi plespauda pie svārkiem «Sarkanā Oktobra» nozīmīti un pasniedza vimpeli. Agrofirmas mazajā zāle bija atvērta Preili grāmatu nama «filiale» un agrofirmas keramikas ceha stends. Daudzi te legādājās kādu labu un vajadzīgu grāmatu val Latgales keramikas darinājumu. Pie ieejas zālē spēlēja Zundānu lauku kapella, kas pēc tam muzicēja arī pirmās — oficiālās dalas — starpātkos, spēlēja tušu launuzņemtājiem klubā biedriem. Lielājā zālē bija

mīgi klāti galdi ar pašu nozīmīgo ēdināšanas un desu ceha rāzōjumiem, bet brīvajā telpā atrādās Preili novada keramikas mākslinieki I. Caiča, V. Babra un P. Černavskas darbi. Pasākuma dalībnieki varēja ārkārtīgi pastāvīgo mākslas izstādi kultūras namā.

Delegācijas sāka ierasies jau ar pulksten desmitiem. Pirmie atbrāuca jaigavnieki — tresā kup-

lākā no visām delegācijām — 22 cilvēki. Sogad tieši no šī rajona bija vislielākais kluba biedru papildinājums — 17 jaunie seštūkstošnieki. Pirmais viņu saraksts — Vilces padomju saimniecības slaucējs Kazimirs Trahimovičs, kurš fermā strādā tikai otru gadu, taču no Latvijas brūnajām govīm spējis ie-gūt otru labāko rezultātu republikā: katra no 31 brūnajās devusi pa 7576 kilogramiem piena. Viens apsteidzis arī savu māti. Kas slauc govis tajā pašā fermā, par seštūkstošnieku kluba locekli kļuva tajā pašā dienā. Marija Trahimoviča pastāstīja:

— Par slaucēju strādāju jau 21 gadu, visi mani bērni kopš mazošes nāca uz fermu man palīgā, arī Kazimirs. Pēc dienesta arī arī aizgāja par ūdens. Bet tad viendien saka man: «Zini, māmu, man tomēr arī loipem labāk patik, ie-suz uz fermu.»

Labi, ka šo grūto darbu uzņemas arī virleši. Vispār gan no 149 uz šo pašākumu aicinātajiem seštūkstošniekiem stiprā dzīmurna pārstāvīl bija 19.

Vislielākā delegācija — 30 cilvēku — bija no Dobelei rajona, divi klubā biedri nebija ieradušies. Otto Stiprāko — Rīgas rajona «Komandu» — pārvara vēloda agrofirmu «Ādaži» un «Mārupe» pār-stāvīl. Ar prieku uzzinājām, ka 13 seštūkstošnieki pērn beidzot radušies arī Kāimīnu — Jēkabpils rajonā un 12 no viņiem nāk no trim gimenēm fermām agrofirmā «Daugava». Lūk, ko nozīmē jaunas darba organizācijas formas. Kas cilvekam lauji justies savā darba saimniekam! Vistālāko celu laikam gan bīa mērojusi Liepājas rajona delegācija.

Te uzreiz atsaucās Arījas kādreizējais novad-

Pulksten 11.00 nāma-tēvs — mūsu agrofirmas generāldirektors Romualds Kavinskis laipni aicināja visus pie galda. Kluba prezidentes slimības dēļ sanāksmi atklāja tā vice-prezidentenis Māris Mugarevičs, iepazīstinot ar goda viesiem, kuru vidū bija ne tikai Valsts agrorūpniecības komitejas vadītie darbinieki, bet arī mīs Mādore, nu jau brīvā zemniecīce Ārija Grigorjeva.

Pirmajam vārdu deva Lopkopības zinātniskās pētniecības institūta direktora vietniekam Kārlim Kau-nem. Viņa apsveikuma un pateicības vārdi visiem gāja pie sirds tāpēc, ka aizstāvēja republikas piena produkciju, par kuru nesen televīzijā izskanēja kritiski vārdi. Viens ierosināja pār-skatīt klubā noteikumus, lai paredzētu arī jauno zemnieku uznemšanu. No aptuveni 5 000 zemnieku saimniecībām daudzas spe-cializējas tieši piena lop-konībā.

Helēna Veikšāne nolasīja LKP Centrālās Komitejas sekretāra Antona Brīla apsveikuma telegrammu.

Tad vārdu nēma Bauskas rajona Iecavas deles, gācīas vadītājs Alvars Tiešnīns, aicinādams visus kategoriskāk iestāties par lopkopības nozāres plānveidīgu, pārdomātu un kompleksu attīstību, par lauksaimniecības prioritāti ne vien vārdos, bet arī darbos.

Visi silti uznēma Ārijas Grigorjevas dzimtās Aizkalnes puses latgaliešu izloksnē teikto uzrunu. Viņas vēlējums: lai klubā būtu vairāk virlešu, to slaucējas darbs — prasa spēku. Kas sievietes trauslajiem pieciem par grūtu.

Te uzreiz atsaucās Arījas kādreizējais novad-

nieks, tagad slavenais Tu-kuma rajona lopkopēis Stanislavs Livmanis, teik-dams, ka viņš zovis slauci-jau 30 gadus, un aicinā-dams visus runāt latgaliski.

Ta apsveikumi mijās ar kritiskām piezīmēm, pie-redze — ar mūziku un jo-kiem. Jaunajiem kluba 79 biedriem pasniedza aplie-cības. Bez mātes un dēla Trahimovičiem, ko jau pieminēju, tās saņēma daudz citi. Nevar nenosaukt Anītu Freibergu no Mado-nas rajona Liezores. Nesen šī optimistiskā, vienmēr dzivespriecīga sieviete dzemdējusi desmito bērnu. Nu, vai nav čaklas un dūšīgas sievas Latvijā!

Ipašu godu izpeinījās mūsu Marija Lazareva un otra labākā republikas melnrābo govju slaucēja no Dobelei rajona Tērvetes — Ruta Vadapale, kura savas govis kopī ar radošu pieeju: kad raibalai tu-vojas cietaisās laiks, to slaucējai tāpēc, ka vākārā un rītā, tā izdodas saglabāt 12 stundu inter-vālu un nesamazināt iz-slaukumu, jo viņu saimnie-

cībā par slaucēju dienu vieglumu līdz šim nav do-māts, pat savu 50 gadu jubileju sagaidījusi fermā. Abas lopkopējas sniedza intervijas TV raidījuma gatavotājiem.

Daudz interesanta klāt-esošie uzzināja no agro-firmas «Ādaži» zootehnika G. Ziemeļa stāstījumu par Rietumvāciju — Lejas-saksiju, kur piedalījies šķirnes lopu izstādē Os-nabrikā.

Tad atkal sekoja jautā-ki brīzi: uz skatuves Zun-dānu kapellu jau nomainījuši Rēzeknes kultūras na-ma muzikanti Antona Vuš-kāna vadībā. Skan latgaliešu tautas mūzika, senas, neizmirstamas dziesmas, jauni populāri gabals.

Koncerta starpībīdi iz-mantoja Valsts Agrorū-pniecības komitejas mehan-iācījas un enerģētikas gal-venēs pārvades priekš-nieka vietnieks Alvars Zos-lis, lai atskaitītos par iepriekšējā gadā doto no-rādījumu izplīdi un iespēju robežas absolūtu nemērē-ši gada kritiskās piezīmes termu mehanizācijā.

Visi ar ipašu uzmanību klausījās Romualda Kavins-ka runu. Tā bija stāsts par to, kā saimniecība no 100 saucamām govīm ar 744 kilogramu vidējo iz-slaukumu gadā izaugusi līdz 1 500 govju ganām-pulkam, kurā katrā dod 5 400 — 5 600 kilogramus vidēji. Bet robežlinija ir 12 000 kilogrami un labākās grupās plānots to. Sīrsnīgi un emocionāli. kā vienmēr, izskanēja Valsts agrorūpniecības komitejas priekšēdētāja vietnieces Jevgenijas Puš-mucānes vārdi.

Tad priekšā nāca Riebi-nu etnogrāfiskais ansamblis un ciemini dabūja gan re-dzēt, gan dzirdēt, kādas dziesmas dzied mūsu pusē. cik draiskas ir apdziedā-sanas dziesmas, uzzināja par ticējumiem, lai daudz būtu piena un govis veselais, bet beigās dabūja arī kājas iz-locit latgaliešu rotālās...

Pagaldām par šo pasākumu dzirdētas tikai labas atsauksmes. Jācer, ka ne-būsim krituši kaunā visas Latvijas priekšā.

Lilija LAUCE

Galvenā nozare

2. AUGSTI PRODUKTIVU DZĪVNIEKU PAVAIROŠANA AR EMBRIJU TRANSPLANTĀCIJAS METODI

Embriju transplantācijas metodei lieto visā plašājā pasaulei, īpaša nozīme ir govju embriju pārstādišanai, kas ganāmpulka atra-zošā lauji intensīvi ie-saistīt visvērtīgākos šķirnes pārstāvju, labvēlīgos apstāklos iegūt no tiem pat veselus pēcnācēju ganāmpulkus.

Svarīga nozīme šai me-tolei ir izveli bullu uzlabo-tāju iegūšanai, no kuriem tālāk mākslīgās apsēkloša-nas celā var nodrošināt daudzu desmitu tūkstošu pēcnācēju iegūšanu. Šai metodei liela nozīme augsti produktīvu dzīvnieku pavairošanai. Isākā laika per-odā, jo gadā no viena dzīvnieka var iegūt trīs vai četras reizes vairāk pēcnācēju, nekā sēklojot da-bisti.

Viens no pamata lautā-jumiem govju embriju

transplantācijā ir nepieciešamo donoru izvēle un efektivitāte to sagatavošana. Par tādiem var izmantot izbrāketas (vecums, tesme-na slimības, bez dzimum-orgānu patologijas) augsti produktīvas, genētiski vērtīgas govis. Ar hormonu iedarbības palīdzību iegūst olsunās, kuras var ap-apugot ar embriju un pārstādīt citā mātes orga-nismā — mazproduktīvām govīm, kuras iznēsā augli līdz piedzīmšanai, tā ge-nētisko vērtību nemazinot.

Pielietojot embriju transplantācijas metodi, četros piecos ciklos govs nolejot (hormonu iedar-bība), tāpēc zinātnieki ie-saka pēc embriju iegūšānas tai dot atpūtas perio-du — apmēram mēnesi. un tikai vēc tam sēklot no jauna, iegūt nākamo normālo grūsnību. Tad at-kār varētu pielietot hormo-nus embriju iegūšanai transplantācijas vajadzībām. Šī metode noderīga augsti produktīvu goviu izmantošanai ilgākam pe-riodam, ko var neievērot pie izbrāketām donorām.

Transplantācija ir darb-ītelpīga un ļoti dārga.

Viens grūsnības cena — 400 — 500 rubli, atkār-bā no hormonu prepartāti, bet ne tēla, jo ne iau katrā grūsnībā var iegūt to. Vajadzīgos instrumen-tus un iekārtu Padomju Savienībā neražo, to visu lievē no ārzemēm. Pagājušajā gadā hormonus sāka ražot Lietuvā, bet nācās samaksāt soda naudu un «iestādes» to noliedza.

Embriju transplantāciju var veikt augsti kvalificēti veterinarie ārsti — gine-kologi. Mūsu republikā ar labiem rezultātiem strādā «Tērvetē» un lopkopības institūta saimniecības. Cī-tas saimniecības, kuras šo darbu bija uzsākušas (ari «Sarkanā Oktobris»), at-teicās kā no ekonomiski ne-izdevīga.

Ārzemēs ar to nodarbo-ītas firmas, kurās augstā līmeni lopu ēdināšana un turēšana, tātad arī atbilstoši to fizioloģiskais stā-voklis. Francijā gadā iegūst ap 3 000 pēcnācēju, ASV — 10 000, un citur. Tur ir speciālas firmas ga-nāmpulka atra-zošanā, ku-rās strādā augsti kvalifi-cēti speciālisti. Ir sterīlas lekārtas, atbilstoši lekār-totas telpas un nepiecie-šamais instrumentu kom-plekts.

V. RUTKOVSKA

Viena fakta teletaips

Lopbarības novākšanas Kompleksa «Polesje-250» jauna modifikācija izstrādāta ražošanas apvienībā «Goskomselmaš». Divi vel-košie tilti un arkveida tapas nodrošinās kombai-nam labu pārgājību smil-shālnās un pārmītrās aug-snes.

◆

Rīgas lauksaimniecības mašīnu rūpniecības parakstīju-si protokolu ar firmu «Aktīf-Auto» par konku-rents pār tehnisko nodro-šināšanu lauksaimniecības mašīnu piekabēm, kuras šis uzņēmums eksportē uz Franciju.

◆

Ražošanas apvienība «Kutaisi» mazzabarīta traktoru rūonīca» apguvu-si jauna minitraktora iz-lāidi. Tā celts pēja — 0.2 tonnas. Traktors ir labi manevrējams, ērts, tāpēc kājus par neizvietojamu pārīgu piemērās dārzinu ipašniekiem, nomniekiem un jaunajiem zemniekiem. Jaunums apgādāts ar no-malnāmu piekabes inventā-ra komplektu.

SEJAS KALENDARS 1990. GADAM

APRILIS

3. — gurķi, kirbji dēstiem, garšaugi,
10. — zirni,
11. — pupas,
12. — visi saknaugi,
21. — dažādi saknaugi un sakņu dārzeni,
22. — zirni, pupas, kanepes,
23. — zirnauzas, vīkauzas,
24. — mārrutki,
26. — kāposti, gurķi, kirbji dēstiem, salāti,
27. — dilles un citi garšaugi,
28. — agrie kartupeļi,
29. — jāsēj un jāpārstāda dažādi kāpostaugi, gurķi, kirbji, sīpoli; jāstāda koki, krūmi.
30. — jāsēj un jāpārstāda dažādi kāpostaugi, gurķi, kirbji, sīpoli; jāstāda koki, krūmi.

MALJS

1. — jāsēj un jāpārstāda dažādi kāpostaugi, gurķi, kirbji, sīpoli, jāstāda koki, krūmi,
6. — kartupeļi,
7. — mieži un citi labība, kanepes, zirni,
8. — jāstāda sīpoli, sīpolpukes, kāpostaugi, kirbji, kacenkāposti dēstiem,
9. — pupas, pupīnas,
10. — dažādi saknaugi,
12. — kartupeļi, dažādi saknaugi,
14. — kartupeļi,
15. — sīpoli,
19. — kartupeļi,
28. — jāsēj dēstiem un jāstāda dažādi kāpost-augi.

JŪNIJS

4. — jāstāda kāposti.
- Agronomi Jānis Jirgens

